

rezolvați un șir de probleme interesante, ci și să găsiți de sine stătător noi metode de rezolvare.

Lucrarea le oferă elevilor pasionați de matematică, posibilități pentru a-și extinde cunoștințele, atât prin unele noțiuni teoretice suplimentare, cât și prin probleme mai complicate.

Bibliografie

1. Botnaru, D., V., Probleme și exerciții de matematică. „Lumina”, Chișinău, 1984.
2. Bivol, L.G., Zambîțchii M.C. și alții, Probleme și exerciții de matematică pentru abiturienți, Lumina, Chișinău, 1980.
3. Белоусов, В.Д., Изман, М.С., Солтан, В.П., Чиник, Б.И., Республиканские математические олимпиады, „Штиинца”, Кишинев, 1986.

OPORTUNITĂȚI DE REALIZARE A INTERACTIVITĂȚII ÎN CADRUL DIVERSELOR TIPURI DE STRATEGII DIDACTICE

Ludmila URSU, dr., conf. univ.

Lilia CÎRLAN, doctorandă

Summary

This article presents the results of research opportunities to achieve interactivity in the various types of teaching strategies, specifying the type of strategies informative under the aspects: elements of the strategy; roles of actors in the educational process.

Key concepts: teaching strategy, interactive training, form of organization, teaching method, actors of the educational process.

În literatura de specialitate din ultimele decenii se propune o gamă largă de metode și tehnici didactice interactive, în baza cărora pot fi construite diverse strategii didactice. Varietatea mare a acestora impune necesitatea de a le ordona logic, adică de a concepe taxonomii ale strategiilor pasibile de interactivitate, în baza unor criterii reprezentative.

Este de menționat interesul cercetătorilor contemporani pentru problema clasificării strategiilor didactice. Există multiple abordări prin

prisma diferitor grupări de criterii, în baza cărora se obțin structuri ierarhice de categorii și tipuri de strategii didactice.

Dan Potolea consideră că unul dintre cele mai importante criterii pentru definirea și ordonarea strategiilor îl constituie *gradul de dirijare sau de autonomie conferit elevilor în procesul învățării*. Din acest punct de vedere, strategiile „se înscriu pe un continuum de la învățarea riguros prescrisă, controlată de profesor, la învățarea prin descoperire, trecând prin diferite forme intermediare de predare-învățare de tip cooperativ” [5, p. 131].

Ion și Mirela Albu clasifică strategiile în funcție de *acțiunea predominantă în cadrul activității de predare și învățare*, distingând „mai multe tipuri de strategii didactice, care, de regulă, preiau denumirea metodei de bază aleasă special pentru a realiza sarcina instructiv-educativă: strategii expositive; strategii euristice; strategii bazate prioritar pe acțiunea de cercetare a elevilor; strategii algoritmice; strategii de manifestare a personalității elevilor; strategii de evaluare” [1, p. 95]. În opinia noastră, această taxonomie detaliază clasificarea propusă cu câțiva ani mai devreme de *Ioan Nicola* [3, p. 308-331]: strategii de tip expositiv – euristic; strategii de tip algoritmat; strategii de tip evaluativ-stimulativ.

I. Cerghit propune următoarele criterii: *natura activității: implicarea creatoare / noncreatoare a profesorului în activitatea didactică: logica gândirii propusă elevilor: gradul de dirijare a învățării elevului: originea motivației învățării: modul de grupare a elevilor*. Un loc aparte, în acest grupaj, se atribuie *strategiilor interactive*, eficiente prin aceea că încurajează interacțiunile pozitive dintre membrii grupului, bazate pe învățarea prin colaborare ori prin competiție just înțeleasă [2, p. 279-283].

Crenguța Oprea realizează clasificarea *după tipul de achiziții și rezultatele dorite*, obținând ramificări etajate [4, p. 121]. Evidențiem câteva aspecte cheie ale acestei clasificări:

– Conform celor trei acțiuni importante ale procesului de învățământ, se evidențiază strategii de predare, învățare și de evaluare.

– În categorizarea strategiilor se folosește termenului „predominant”, cu următoarele considerente: „În cadrul fiecărei strategii se pune accentul pe ceva anume (pe cunoștințe teoretice, pe abilități de aplicare practică, pe capacități de (auto)evaluare), însă, distincțiile sunt realizate din rațiuni teoretice, deoarece nu se pot face delimitări concrete între achizițiile informaționale, dezvoltarea cognitivă și abilitățile practice” [idem, p. 123].

– Se conturează oportunități de interactivitate: „Toate aceste strategii pot să îmbrace haina interactivității în măsura în care au la bază interrelaționarea reciprocă” [ibidem, p. 125].

Tabelul 1. Confruntarea aspectelor taxonomiei strategiilor didactice după C. Oprea

Procesul vizat	Categoriile de strategii	Aspectele predominante	Oportunități de realizare a interactivității
predare	de dobândire de noi informații /cunoștințe	predominant informative	metode de predare/învățare reciprocă, implicarea elevului în activități de grup, participarea cadrului didactic la activitate ca mediator al eventualelor conflicte sociocognitive constructive sau coparticipant alături de elevi la construirea cunoașterii.
învățare	de exersare /aplicare a noilor informații și de dezvoltare a abilităților practice	predominant aplicative	organizarea de activități practice de cooperare sau competiție a elevilor în vederea formării și dezvoltării priceperilor, deprinderilor și abilităților de a aplica în practică ceea ce s-a învățat; metode de exersare și de acțiune practică interactivă (proiecte, investigații, exerciții, studii de caz, hărți conceptuale etc.)
evaluare	de evaluare a noilor achiziții informaționale și practice și de dezvoltare a capacităților autoevaluative	predominant evaluative	implicarea elevului în procesul propriei evaluări, stimulând reflecția personală, conștientizând erorile și modalitățile de acoperire a lacunelor; metode alternative de evaluare: portofoliul, jurnalul reflexiv, hărți conceptuale, tehnica R.A.I., metoda 3/2/1, proiectul, studiul de caz etc.

Abordând strategiile didactice informative sub aspectul interactivității, după relația și tipul de interacțiune a subiectului cu

materialul informațional nou, C. Oprea obține patru subcategorii de strategii interactive predominant informative, în ordinea creșterii gradului de stimulare a potențialului creativ și participare activă a elevului în construirea propriei cunoașteri: de transmitere și receptare a noului material; de căutare și confruntare cu noul material; de acțiune și restructurare a noilor conținuturi; de inovare și de creare de noi materiale (conținuturi informaționale și factuale) [4, p. 122].

În dezvoltarea acestei accepțiuni, am realizat specificări pentru fiecare dintre subcategoriile respective, prin prisma următoarelor două aspecte:

– elemente ale strategiei didactice: formele posibile de organizare; categorii de metode didactice aplicabile;

– rolurile actorilor procesului didactic: cadrul didactic, elevii (tabelul 2).

Tabelul 2. Strategii interactive predominant informative

Tipul strategiei	Elemente ale strategiei		Rolurile actorilor procesului didactic	
	Forme	Metode	Cadrul didactic	Elevii
De transmitere și receptare a materiei noi	Frontal	Expozitive	<i>Transmiterea materiei noi, simultan către toți elevii:</i> selectarea, organizarea, adaptarea și prezentarea materiei.	<i>Receptarea materiei noi:</i> realizarea unei învățări temeinice, utile și aplicabile în diverse contexte.
	Individual	Clasa inversată	<i>Transmiterea materiei noi, aparte pentru fiecare elev sau pentru unul sau câțiva elevi selectați:</i> selectarea, organizarea, adaptarea și prezentarea materiei, eventual prin modalități individualizate, diferențiate.	<i>Receptarea materiei noi:</i> elaborarea unor înțelegeri personale.
	Grupal Mixt	Predarea-învățarea reciprocă	<i>Transmiterea materiei noi către grupuri de elevi:</i> selectarea, organizarea, adaptarea	<i>Receptarea materiei noi:</i> elaborarea unor înțelegeri personale.

			și prezentarea materiei, eventual prin modalități diferențiate.	<i>Transmiterea materiei asimilate:</i> un elev devine profesor în cadrul unui grup, transmițând materia recepționată, celorlalți elevi.
De căutare și confruntare cu materia nouă	Frontal Grupal Dual Individual Mixt	Bazate pe explorare directă și/sau indirectă, în strânsă legătură cu cele dialogate	<i>Medierea unor demersuri explorative ale elevilor:</i> – selectarea, organizarea, adaptarea și prezentarea unor piste de explorare; – asigurarea disponibilității și varietății surselor de informare; – stimularea inițiativei elevilor de a merge către sursele de informare; – precizarea, corectarea, generalizarea rezultatelor explorării.	<i>Realizarea unor demersuri explorative:</i> – elaborarea unor înțelegeri personale în baza învățării prin căutare, tatonare, descoperire, eventual, prin colaborare; – realizarea unei învățări temeinice, utile și aplicabile în diverse contexte.

De acțiune și restructurare a noilor conținuturi	Frontal Grupal Dual Individual Mixt	Bazate pe acțiune, în strânsă legătură cu cele de explorare și de comunicare orală sau scrisă	<i>Medierea unor demersuri acționale ale elevilor:</i> – selectarea, organizarea, adaptarea și prezentarea unor piste de învățare acțională; – stimularea inițiativei elevilor în alegerea modalităților de învățare acțională; – precizarea, corectarea, generalizarea rezultatelor învățării.	<i>Realizarea unor demersuri acționale:</i> adaptarea și accesibilizarea materialului informațional prin operarea unor restructurări și modificări în acord cu propriile opinii, de exemplu prin: – rezumarea esențialului; – completarea și actualizarea informațiilor; particularizarea și generalizarea informațiilor; – validarea noului informațional în practică.
De inovare și de creare a unor materiale noi (conținuturi informaționale și factuale)	Frontal Grupal Dual Individual Mixt	<i>De stimulare a potențialului creativ individual și/sau colectiv:</i> brainstorming, strarbursting, tehnica lotus, pălăriile gânditoare, sinectica, Philips 6/6, FRISCO etc.	<i>Medierea unor demersuri creative ale elevilor:</i> – selectarea, organizarea, adaptarea și prezentarea unor piste de creație; – participarea în demersul de creație al elevilor, eventual în calitate de membru al echipei; – precizarea, corectarea, generalizarea rezultatelor învățării.	<i>Realizarea unor demersuri creative</i> în baza cunoașterii și folosirii metodelor și tehnicilor de muncă intelectuală.

Specificările realizate conturează un cadru unitar al oportunităților de realizare a interactivității în contextul strategiilor didactice informative, care admite diverse variante de concretizare în practica educațională, în funcție de competența, creativitatea și

motivația cadrelor didactice implicate, de resursele disponibile, de specificul situației concrete, fapt care reflectă caracterul flexibil al acestuia, precum și perspective de dezvoltare.

Bibliografie

1. Albușescu, I., Albușescu, M., Predarea și învățarea disciplinelor socioumane, Polirom, Iași, 2000.
2. Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Aramis, București, 2002.
3. Nicola, I., Pedagogie, E.D.P., București, 1994.
4. Oprea, C.-L., Metode interactive de predare, învățare, evaluare. Suport de curs, Ed. Universitară, Craiova, 2012.
5. Potolea, D., Profesorul și strategiile conducerii învățării, în: Structuri, strategii și performanțe în învățământ, Editura Academiei, București, 1998.

VALORIFICAREA EDUCAȚIEI MEDIATICE ÎN CADRUL ORELOR DE DIRIGENȚIE ÎN CLASELE PRIMARE

Liliana SARANCIUC-GORDEA, dr., conf. univ

Résumé

Cet article reflète le soutien théorique de l'éducation aux médias à la leçon de tutoriel au but d'augmenter la médiation entre l'élève de l'école primaire et la masse - médias par le développement de la compétence médiatique.

Mass-media este un factor al educației, care lasă urme adânci în memoria individului. Ea poate să mărească sau să micșoreze experiențele unei persoane într-o societate informatizată, educația nu trebuie să rămână în urmă. Mass- media este prezentă în cadrul societății prin ziare, reviste, radio, televiziune, internet. Chiar dacă informația parvine prin aceste canale, oricum această informație trebuie filtrată, deoarece nu este întotdeauna veridică. Atenția cuvenită va ajuta să delimităm binele de rău, originalul de neoriginal [2, 4, 6, 9]. În acest sens, *competența mediatică* în viziunea Parlamentului European și